

**Декларация от Оснабрюк
относно професионалното
образование и обучение
като средство за
възстановяване
и справедлив преход към
цифрова и
зелена икономика**

Одобрена на 30 ноември 2020 г.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2021 г.

© Европейски съюз, 2021 г.

Политиката по отношение на повторната употреба на документи на Европейската комисия е уредена с Решение 2011/833/ЕС на Комисията от 12 декември 2011 г. относно повторната употреба на документи на Комисията (ОВ L 330, 14.12.2011 г., стр. 39). Освен ако не е отбелязано друго, повторната употреба на настоящия документ е разрешена съгласно лиценз Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Това означава, че повторната употреба се позволява, при условие че надлежно се посочи източникът и се укажат евентуалните промени.

PDF ISBN 978-92-76-43233-3 doi:10.2767/572856 KE-07-21-050-BG-N

ДЕКЛАРАЦИЯ ОТ ОСНАБРЮК ОТ 2020 Г.

относно професионалното образование и обучение като фактор за възстановяване и справедлив преход към цифрова и зелена икономика

Декларация на министрите, отговарящи за професионалното образование и обучение, на държавите членки, страните – кандидатки за присъединяване към Европейския съюз (ЕС), и страните от Европейското икономическо пространство (ЕИП), европейските социални партньори и Европейската комисия от среща на 30 ноември 2020 г. за договаряне на нов набор от политически действия в областта на професионалното образование и обучение (ПОО) за периода 2021–2025 г. за допълване и прилагане на визията и стратегическите цели, формулирани в Препоръката на Съвета относно професионалното образование и обучение за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост.

Ние, министрите, отговарящи за професионалното образование и обучение (ПОО), потвърждаваме ангажимента си, както беше обсъдено на съвместната ни среща с европейските социални партньори и Европейската комисия в Оснабрюк на 16 и 17 септември 2020 г., да допринесем за възстановяването след кризата от COVID-19 и за по-нататъшното развитие на Европейското пространство за образование и обучение чрез ориентирани към бъдещето и иновативни системи за образование и обучение с цел подпомагане на цифровия и зеления преход и подобряване на пригодността за заетост и конкурентоспособността и следователно стимулиране на икономическия растеж.

Всички цели и действия ще бъдат изпълнени при надлежно спазване на принципа на субсидиарност и в съответствие с националните условия в областта на ПОО.

Подчертаваме, че силното партньорство със социалните партньори е от жизненоважно значение за постигането на целите и очакваните резултати, заложи в Декларацията от Оснабрюк.

Ние оценяваме подкрепата, оказана от сдруженията на доставчици на ПОО и организациите на учащи се на европейско равнище, като издаваме техните становища в съответствие с Декларацията от Оснабрюк.

Одобрена от министрите, отговарящи за професионалното образование и обучение на държавите, участващи в процеса от Копенхаген:

- държавите — членки на ЕС (Австрия, Белгия, България, Германия, Гърция, Дания, Естония, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Финландия, Франция, Хърватия, Чехия, Швеция),
- страните — кандидатки за присъединяване към ЕС (Албания, Република Северна Македония, Сърбия, Турция, Черна гора),
- страните от ЕИП (Исландия, Лихтенщайн, Норвегия);

Одобрена от европейските социални партньори (ETUC, BusinessEurope, SMEUnited, CEEP);

Одобрена от Европейската комисия, и

Подкрепена от сдруженията на доставчици на ПОО на европейско равнище (VET4EU2) и представители на учащи се (OBESSU, Европейска мрежа на чиракуващите), като и двете издават становище в подкрепа на Декларацията от Оснабрюк.

ВЪВЕДЕНИЕ

Пандемията от COVID-19, както и цифровизацията и изменението на климата оказват голямо влияние върху нашите икономики, заетост и общества. С основание от професионалното образование и обучение (ПОО) се изисква да допринесе за стратегиите за реагиране на безпрецедентни инциденти, като възстановяването след кризата от COVID, но също така и за справяне с предизвикателства, като напр. демографските промени, цифровите иновации, устойчивите или неутрални за климата подходи, нарастващото търсене на умения в областта на НТИМ (науки, технология, инженерство и математика) и нарастващата нужда от непрекъснато повишаване на квалификацията и преквалификацията¹ през целия трудов живот на човека. ПОО получава нов тласък с новата актуализирана Европейска програма за умения² и предложението на Комисията за препоръка на Съвета относно ПОО³, която помага да се придаде тежест на правото на отделните лица на качествено и приобщаващо образование, обучение и учене през целия живот, както е посочено в първия принцип на Европейския стълб на социалните права. Декларацията от Копенхаген от 29 и 30 ноември 2002 г. стартира Европейската стратегия за засилено сътрудничество в областта на ПОО, обикновено наричана „Процес от Копенхаген“. Сътрудничеството в рамките на почти 20-годишния Процес от Копенхаген се превърна в катализатор за модернизиране на ПОО в много държави — членки на ЕС, и страни кандидатки и подпомогна работата за постигане на стратегическите цели и задачи на Европа. Ние ще надградим постиженията от сътрудничеството ни, одобрени в Декларацията от Копенхаген (2002 г.) и потвърдени в комюникетата от Маастрихт (2004 г.), Хелзинки (2006 г.), Бордо (2008 г.), Брюж (2010 г.) и заключенията от Рига (2015 г.). Процесът от Копенхаген предоставя тристранна платформа за засилване, допълване и реализиране на европейската политика в областта на ПОО, приета от Съвета на Европейския съюз. Той също така предоставя платформата за засилване на сътрудничеството със социалните партньори, камарите, доставчиците на ПОО и организациите на учащи се през следващите пет години. Той също така ще допринесе за по-нататъшното развитие на Европейското пространство за образование и обучение чрез ориентирани към бъдещето и иновативни системи за образование и обучение, като по този начин ще подкрепи справедливия преход към цифровата и зелената икономика.

¹ Ние използваме термина „умения“ в неговия широк смисъл, т.е. той обхваща и компетентностите.

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/ip_20_1196

³ Пак там.

ОБОСНОВКА

Отличното и приобщаващо европейско ПОО е нещо повече от отговор на развитието и предизвикателствата, пред които са изправени физическите лица и организациите; ПОО е средство за иновации и съществена основа за зелен, цифров и устойчив растеж. ПОО повишава издръжливостта на държавите при кризи, развива качествени възможности за учене през целия живот за всички граждани и превръща цифровите и зелените предизвикателства в движещи сили, които са в състояние да съчетаят устойчивото възстановяване, устойчивостта на околната среда и справедливото разпределение на ползите от растежа между всички граждани и общества.

Отличното и приобщаващо европейско ПОО е еднакво необходимо за конкурентоспособността на европейските предприятия и за добре функциониращия европейски пазар на труда.

Чиракуването и ученето в процеса на работа, вградени в реална работна среда, подобряват пригодността за заетост. ПОО оборудва нашата работна сила със знания, умения и компетентности, които са от значение за постоянно променящия се пазар на труда и предлага повишаване на квалификацията и преквалификацията с цел приобщаване и високи постижения. ПОО има отличителен фокус и идентичност, като играе ключова роля във връзките на образованието и обучението, заетостта и икономическите политики. ПОО може да се развива ефективно само когато политиките са последователни и взаимосвързани, подкрепени от баланс между приемственост и нови насоки.

Като се има предвид предложението за препоръка на Съвета относно ПОО за устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост, както и актуализираната Европейска програма за умения, Декларацията от Оснабрюк се фокусира върху четири основни области за периода 2021—2025 г.:

1. устойчивост и високи постижения чрез качествено, приобщаващо и гъвкаво ПОО;
2. създаване на нова култура на учене през целия живот — значение на продължаващото ПОО и цифровизацията;
3. устойчивост — зелена линия при осъществяването на ПОО;
4. Европейско пространство за образование и обучение и международно измерение на ПОО.

Ние разработваме тази декларация на основните принципи, които отдават дължимото внимание на социалния диалог и необходимостта от силно партньорство с широк кръг заинтересовани страни, включително социални партньори, предприятия, организации на работодатели, камари, браншови асоциации, доставчици на ПОО, представители на учащите се, национални, регионални и местни публични администрации, служби по заетостта и

организации за социална икономика. Предприятията като места за обучение са от решаващо значение за модерното и отлично ПОО. Ние изтъкваме споделената с предприятията отговорност за насърчаване на предоставянето на необходимите умения. Необходимостта от достатъчно инвестиции и участието на всички заинтересовани страни също са ключови за постигането на целите на Декларацията, особено в условията на пандемия. Качественото и приобщаващо ПОО трябва да предоставя на гражданите равни възможности за обучение, независимо от тяхното лично и икономическо положение и местоживееене.

Основните принципи включват също необходимостта от поддържане на висококачествено чиракуване и обучение в процеса на работа, с цел укрепване на постиженията, както и необходимостта от по-добра интеграция на първоначалното и продължаващото ПОО, за да се осигури преквалификация и повишаване на квалификацията, включително пътеки от първоначалното ПОО към продължаващото ПОО. Гражданите, учещите се и техните семейства са в основата на нашата загриженост; достъпът до качествено, приобщаващо и отговорно ПОО и ползата от него трябва да бъде право на всички учащи се.

В условията на голяма несигурност инвестирането в уменията и компетентностите на хората е най-добрият вариант за повишаване на доверието на европейските граждани; това върви ръка за ръка с подобряването на ефективността на пазарите на труда.

Цел 1: Устойчивост и високи постижения чрез качествено, приобщаващо и гъвкаво ПОО

Новите технологии, новите бизнес модели, цифровизацията, изкуственият интелект, демографските промени, изменението на климата и икономическата криза, причинена от COVID-19, изискват гъвкави решения от системите за ПОО с подходящо управление. Гъвкавото и издръжливо ПОО е в състояние да се приспособи към смущенията и да превърне заплахите във възможности, като по този начин даде възможност за иновациите, производителността и издръжливостта на нашите икономики и общества на местно, регионално, национално и европейско равнище. Докато ПОО дава възможност на гражданите да се справят с промяната, то трябва също така да им даде възможност да оформят промяната. Иновациите в ПОО са тясно свързани с проблемите на новите умения, учебните програми, образователните методологии и инструментите за прогнозиране.

По този начин сме решени да използваме потенциала на цифровото обучение и изкуствения интелект, за да подпомогнем учащите се в развитието на техните знания, умения и компетентности. Пазарът на труда и аналитичните

данни за уменията⁴, както и научните изследвания трябва да информират вземащите решения в областта на ПОО и да подкрепят доставчиците и работещите при разработването и адаптирането на техните предложения за ПОО към променящите се пазарни и социални нужди. Учащите се нуждаят от повече насоки и персонализирана подкрепа, за да проектират своето учене и професионално развитие. Освен това пандемията от COVID-19 ни научи, че обучението в цифрова среда може да играе допълваща и важна роля в подкрепа на ученето. Наред с подходите за управление отгоре надолу, ролята на различните хоризонтални мрежи за сътрудничество нараства при новите условия, включително формирането на практически общности за взаимна подкрепа и генериране на знания, особено по отношение на решенията при извънредни положения.

В момента сме свидетели на увеличаване на нуждите на пазара на труда за различна комбинация от умения и квалификации, както и на структурни промени в областта на ПОО. И двете разработки изискват модернизирано, приобщаващо ПОО. Тъй като хората ще трябва редовно да се преквалифицират и да повишават квалификацията си, за да се адаптират към бързо развиващата се цифровизация⁵, задълбочените познания в ПОО на всички квалификационни нива, включително на по-високи нива от ЕКР, ще стане все по-важно за поддържане на пригодността за заетост. Отличното ПОО подготвя учащите се за днешния и бъдещия трудов свят, което позволява създаването на работни места в условията на ефективни и качествени пазари на труда. Отличното ПОО допринася за укрепване на демократичното гражданство и европейските ценности. Постигането на тези цели ще изисква развитие на капацитета на институциите за ПОО с активното участие на заинтересованите страни. Висококачественото ПОО, което включва образование в сферата на предприемачеството, дава право на учащите се да откриват нови предприятия.

Ролята и обхватът на институциите за ПОО се променят. Границите между висшето образование (ВО) и ПОО са неясни; тепърва ще се преодоляват пречките, докато политиките се стремят към по-голяма пропускливост в системите за образование и обучение. Отличното ПОО е ценено в обществата и се свързва с признаването и пропускливостта на ВО, както и с безпроблемния достъп до пазара на труда.

⁴ Под „аналитични данни на уменията“ се разбира резултатът от експертно управляван процес на подбор, комбиниране и представяне на доказателства — въз основа на прогнози за уменията, проследяване на завършилите, анкети за уменията, анализ на големи информационни масиви и други методи за картографиране и предвиждане на тенденциите в сферата на уменията.

⁵ Като се вземе предвид Рамковото споразумение относно цифровизация на социалните партньори на ЕС (2020 г.)

Следователно ние подкрепяме инициатива за постижения в областта на ПОО в Европа и подчертаваме значението на програмите за ПОО на нива от 5 до 8 от ЕКР наравно с висшето образование, с цел да предложим на завършилите ПОО гъвкав, приобщаващ и ценен път към работа на високо ниво и кариерно развитие в отговор на настоящите и бъдещите социално-икономически нужди. Считаме, че целенасочените качествени инвестиции в ПОО и засиленото сътрудничество със и между социалните партньори и съответните заинтересовани страни, включително учащите се, са от решаващо значение.

Краткосрочни очаквани резултати за периода 2021 – 2025 г.

Подкрепа на равнище ЕС

Насърчаване на обмена на най добри практики и дейности за партньорско обучение относно иновативните реформи на политиката и високите постижения в областта на ПОО, като също така се разглеждат предизвикателствата за устойчивост и цифровизация и предложенията за връзка между първоначалното ПОО и продължаващото ПОО, като привлекателна възможност за кариера; Разработване и укрепване на центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение като иновативни инкубатори и екосистеми за умения, включващи учене, обучение и научно изследователски дейности, ПОО, ВО и научни изследвания в избрани сектори или социално икономически предизвикателства, включително подкрепа за предприемачеството и цифрови и иновативни ресурси за ПОО за всички.

Действия на национално равнище:

Разглеждане на възможността за създаване на мрежа от доброволни експерти и ръководители, пенсионирани или в отпуск, с цел да подкрепят своите връстници в областта на ПОО и чиракуването като част от EAfA;

Подкрепяне на развитието на цифрова инфраструктура за целите на обучението и преподаването в ПОО, включително изкуствен интелект и AR/VR технологии и разработване на подходящи институционални механизми за преподаване и обучение, подкрепени от подходяща инфраструктура, особено в отдалечените и селските райони, като по този начин се гарантира социалното приобщаване; Засилване на обучението и чиракуването в процеса на работа чрез прилагане на Европейската рамка за качествено и ефективно чиракуване⁶ и използване на услугите за подкрепа по заявка и

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32018H0502%2801%29>

инициативите за обучение в областта на политиката. Засилване на използването на качествено и приобщаващо чиракуване като инструмент за подпомагане на прехода от училище/обучение към работа на уязвими групи и подобряване на нивата на квалификация на гражданите;

Подкрепа за професионалните постижения (CoVEs) и подобряване на пропускливостта между професионалните и академичните възможности, включително обучение в процеса на работа и засилено сътрудничество между ПОО, ВО и научно изследователски центрове, като по този начин се установява качествено и ефективно ПОО и програми за чиракуване на ниво 5 от ЕКР и по високо;

Разработване на национални и регионални системи с аналитични данни за уменията, включително прогнозиране на уменията и проследяване на завършилите; да се даде възможност на социалните партньори, вземащите решения, заинтересованите страни и доставчиците да адаптират и актуализират програмите, учебните планове и насоките за ПОО своевременно и ефективно.

Цел 2: Създаване на нова култура на учене през целия живот — значение на продължаващото ПОО и цифровизацията

Тъй като профилите за работа и квалификация се променят и се появяват нови професии вследствие на цифровите и зелените преходи, хората се нуждаят от подкрепа, за да повишат квалификацията си и да актуализират уменията си постоянно. Европейските и националните квалификационни рамки се развиват, за да се превърнат в крайъгълен камък на квалификационните системи, поддържащи прозрачността и качеството на квалификациите. Необходимо е да се популяризира ПОО като привлекателен и висококачествен път за работа и живот. По-специално, привлекателността може да бъде постигната чрез адаптивност, гъвкавост, високо качество, приобщаване и пропускливост на възможностите за обучение.

Ученето през целия живот означава, че на хората се дава възможност да овладеят широк спектър от умения и компетентности и да се ориентират по пътя си през системата на образование и обучение, като използват най-съвременните технологии и инструменти за обучение отвъд границите на институциите за образование и обучение. Поради това продължаващото ПОО трябва да възприеме системен подход, за да се адаптира към технологичната промяна през целия период на трудовия живот. По-нататъшното развитие на една нова култура на учене през целия живот и осигуряване на качествени, достъпни и приобщаващи, подходящи и устойчиви системи за учене през целия живот е отговорност на всички заинтересовани страни — националните

и регионалните власти, социалните партньори и доставчиците на ПОО, както и учащите се.

Предложенията за първоначално ПОО и продължаващо ПОО трябва да бъдат по-добре взаимосвързани, съвместими и основани на аналитични данни за уменията на европейско, национално и/или регионално равнище. Новата култура за учене през целия живот предполага, че хората се възползват от кариерното ориентиране през целия живот, могат да се включат в качествени и приобщаващи програми за ПОО и да придобият ключови компетентности за активно управление на етапите на образование, обучение и заетост с подкрепата и повишената отговорност на всички заинтересовани страни. Тя разчита на практически ориентирани политики и рамки на ПОО, които са управлявани от социалното и професионалното търсене. Новата култура за учене през целия живот също така предполага, че обучението в процеса на работа и обучението на работното място се открояват в стратегиите за продължаващо ПОО. Учащите се от всички възрасти и предприятията трябва да са наясно с нуждите си и да разработят подходяща за обучение среда за работа, за да реализират пълния си потенциал. Важно е да се осигури ефективно кариерно ориентиране и достъп до качествено образование и обучение за всички и особено за уязвимите учащи се, включително чрез например право за обучение, сметки, двустранни фондове и други стимули.

Специални преподаватели, съветници по ориентиране, обучители и ментори, които се възползват от висококачественото и приобщаващо първоначално и продължаващо професионално развитие и които действат като мултипликатори и медиатори, са от ключово значение за културата на учене през целия живот. В много отношения преподавателите и обучаващите служители ще бъдат активно включени в управлението на промените вследствие на това развитие. Преподаването и обучението в цифрова среда изискват от персонала, зает с ПОО, да разработи нови методически и дидактически подходи, които да се прилагат във взаимосвързания свят. За тази цел трябва да се увеличи привлекателността на професията на учителя и преподавателя⁷ например и ако е приложимо, чрез подпомагане на достъпа на бизнес специалистите до професията на учителя и преподавателя в институциите за ПОО, в съответствие с националното законодателство и условията на достъп до учителската професия.

⁷ В съответствие със Заключенията на Съвета относно европейските учители и обучители за бъдещето (2020/С 193/04)

Краткосрочни очаквани резултати за периода 2021 – 2025 г.

Подкрепа на равнище ЕС:

Разработване на опис на стратегии и действия, подходящи за преквалификация и повишаване на квалификацията в условията на зеления и цифровия преход и надграждане върху проучванията в целия ЕС, като напр. Проучването за продължаващото професионално обучение, Проучването на европейските предприятия и други подходящи доказателства от Комисията и Cedefop;

По нататъшно подобряване на предвиждането на стратегически умения на равнище ЕС, по специално чрез работата на Cedefop на базата на аналитични данни за уменията в консултация с Европейската комисия, националните правителства и социалните партньори;

Стартиране и подкрепа на Пакта за умения, мобилизиране на партньорства, стимули и ангажименти за действие в съответствие с повишаването на квалификацията и преквалификацията на работната сила и в съгласие с държавите членки и предприятията; Проучване на финансовите и нефинансовите стимули за първоначално ПОО и продължаващо ПОО, насочени към възрастни учащи се, на програми за насърчаване с публично финансиране за продължаващо ПОО и други финансови стимули, свързани с колективните трудови договори, където е уместно, за насърчаване на индивидуалното обучение, като се вземат предвид полезните взаимодействия между различните области на политиката, напр. политиките за заетост, социално приобщаване и образование, както и националните и регионалните особености;

Подобряване на европейската статистика заедно с националните статистически служби, включително работа по статистика на публичните и частните инвестиции в обучението на възрастни; Улесняване на мобилността за учене и работа в Европа, осигуряване на достъп до прозрачна и надеждна информация за уменията, възможностите за учене и тенденциите на пазара на труда, улесняване на общоевропейската взаимовръзка на цифрови платформи за учене и управление на кариерата и осигуряване на възможност на образователните и обучителните институции да издават дигитални дипломи и сертификати (Europass Digital Credentials), като по този начин се улеснява прозрачността и признаването на квалификациите в цяла Европа, чрез новата платформа „Европас“.

Действия на национално равнище:

Разработване на национални стратегии за умения за качествено и приобщаващо учене през целия живот с всички съответни национални, регионални, секторни заинтересовани страни и

социални партньори. Освен предоставянето на образование и обучение, националните стратегии за умения могат да включват насоки, стимули за подобряване на предоставянето на умения от страна на работодателите, засилено участие на служителите, утвърждаване на предходното обучение и целеви публични подходи за достигане до неактивни и безработни лица, NEET или лица, изложени на риск от безработица;

Разработване на целенасочени информационни мерки за ползите от продължаващото ПОО и осигуряване на удобен за потребителя достъп до информация за първоначално ПОО и продължаващо и ПОО на национално и регионално равнище, насочени към равенството между половете и други стереотипи за равно, справедливо и разнообразно общество;

Работа с подходящите заинтересовани страни за разработване на решения за дигитално обучение, подпомагащи достъпа до възможностите за първоначално ПОО и връчване на пълномощията и сертификатите за ПОО, като по този начин се отваря възможността за получаване на пълна квалификация, без да се пренебрегва продължаващото ПОО в процеса на работа и положителните ефекти от благоприятната за обучението работна среда;

Подкрепа за свързване на национални платформи за ПОО или бази данни с „Европас“ в съответствие с Решението за „Европас“ и Препоръката на ЕКР, когато е уместно;

Подкрепа за учители, обучители, съветници по ориентиране, преподаватели за възрастни и ментори, чрез осигуряване на адекватни умения и инструменти за и чрез цифрови технологии; по специално чрез системни подходи и възможности за първоначално и непрекъснато професионално развитие както в училище, така и на работното място, както и дистанционно образование и обучение, което им позволява да напредват в кариерата си.

Цел 3: Устойчивост — зелена линия при осъществяването на ПОО

Отговорните действия по отношение на околната среда засяга европейските общества и икономики. Устойчивостта е междусекторна грижа, която се пресича с търсенето на работна ръка, образованието, уменията, професиите и географското разпределение на работните места и работниците. Предприятията, организациите от частния сектор и социалните инициативи са основните двигатели на устойчивостта в икономиката и обществото. Първоначалното ПОО и продължаващото ПОО трябва да се стремят да вграждат умения за устойчивост в своите разпоредби и практики. Освен това връзката между цифровизацията и устойчивостта е централна за тази цел. Развитието на технологиите стимулира растежа на секторите, включително на

образованието и обучението; развитието на среда с отворен код и цифрова учебна среда може да направи образованието за устойчиво развитие по-достъпно както във, така и извън образователните и обучителни среди, независимо дали са училища, предприятия или у дома.

Краткосрочни очаквани резултати за периода 2021 – 2025 г.

Подкрепа на равнище ЕС:

Насърчаване на инициативи за подпомагане на сътрудничеството и обмена на знания между институциите и доставчиците на ПОО относно методите на обучение, учебните програми, насоките, обучението в процеса на работа и осигуряването на качество на предложенията за образование и обучение по екологични умения, като се използват европейски програми, като например „Еразъм+“; Насърчаване на обмена на практики на преподаватели и обучители в областта на ПОО, по специално по отношение на тенденциите и нуждите от умения, свързани със зелената икономика, с цел да се научат/преразгледат и да се споделят от партньорите най-добрите практики;

Призоваване за нови ангажменти и партньорства за качествено и ефективно чиракуване, свързано със зелените технологии и професии, в рамките на обновения Европейски алианс за чиракуване, с акцент върху икономическите сектори, които ще бъдат на първа линия при прехода към една климатично неутрална Европа; Проучване на възможностите да се направи климатично неутрално сътрудничеството в политиката на ЕС в областта на ПОО, напр. чрез по широкото използване на видеоконференции, уебинари и виртуални конференции с всички заинтересовани страни в ПОО и социални партньори.

Действия на национално равнище:

Създаване на стимули за екологизиране на програмите за ПОО, включително образование и обучение по екологични технологии и иновации, в енергийна ефективност, кръгова икономика, екологична осведоменост, устойчиво използване на учебни и обучителни материали, цифровизация за намаляване на въздействието върху климата;

Определяне на подходящи за пазара на труда умения за зеления преход, които трябва да бъдат включени в учебните програми и предоставянето на ПОО, включително основни умения във всички сектори и професии и специфични за сектора умения в сътрудничество със социалните партньори;

Определяне и подкрепа на възможностите, за да се даде възможност за преподаване и обучение на персонала, ръководните екипи на доставчици на ПОО и обучителите и менторите в предприятия да

действат като мултипликатори и медиатори, с оглед увеличаване на цифровизацията и устойчивостта в рамките на предоставянето и управлението на програми за обучение.

Цел 4: Европейско пространство за образование и обучение и международно измерение на ПОО

Глобализацията на пазарите и демографските тенденции изискват модернизация и адаптиране на системите и институциите за ПОО на национално, регионално и секторно равнище в държавите членки. Глобалното развитие също така предлага и големи възможности за Европа като място за образование и обучение. Освен това тази цел се отнася до амбициозното намерение на Декларацията от Копенхаген да направи Европа световна отправна точка за учащите се. В този контекст европейските и националните квалификационни рамки, както и „Европас“, положиха основите.

Мобилността в ПОО се е увеличила значително през последните две десетилетия, като повече от 1,5 милиона учащи се и персонал в областта на ПОО са се възползвали от мобилността по „Еразъм+“. В условията на пандемията от COVID-19 набраха нова скорост по-специално виртуалната и хибридната мобилност. Проектите за сътрудничество, водещи до съвместни програми и квалификации в областта на ПОО, набират скорост. Миграцията е предизвикателство за всички. Прозрачността и сравнимостта на квалификациите и компетентностите помагат на компетентните органи, доставчиците на образование и обучение, работодателите и отделните лица да направят информиран избор и да вземат решения. В този контекст трябва да използваме изцяло инициативите и програмите на ЕС (ЕКР, „Европас“, „Еразъм+“).

Тези инициативи и програми подкрепят прозрачността на квалификациите и предоставянето на възможности за всички учащи се да се включат в гъвкави и приобщаващи пътеки, както и насърчават хората да преминават хоризонтално от учебен сайт в една държава към друг в друга държава, като същевременно постигнат пълната си квалификация или завършване на учебни пътеки за първоначално ПОО или продължаващо ПОО. На фона на демографските промени това ще помогне и на трансграничната мобилност на квалифицирани работници и специалисти, като по този начин ще се подобри съвпадението на търсенето и предлагането на пазара на труда.

Като цяло, ние трябва да популяризираме европейските системи за ПОО като общо европейско пространство за образование и обучение, което е признато като световна отправна точка за учащите се в областта на професионалното обучение. Това включва и разработването на базирани на „Европас“ принципи и стандарти като атрактивни и сигурни алтернативи на търговските платформи

за обработка на данни и продукти от други региони в света. Подкрепена от ETF и Cedefop, политиката на ЕС за ПОО може да достигне до образованието и обучението в съседните държави и до други региони в света.

Краткосрочни очаквани резултати за периода 2021 – 2025 г.

Подкрепа на равнище ЕС:

Засилване на мобилността, включително дългосрочната мобилност в областта на ПОО, въз основа на общи критерии за качество и насърчаване на признаването на резултатите от обучението в областта на ПОО;

Проучване на възможността за структуриран транснационален обмен между заинтересовани страни в областта на ПОО, учители и обучители в областта на ПОО и представители на социални партньори; оценяване на потенциала на европейските инструменти, като например EPALe, e Twinning и „Европас“;

По нататъшно развитие на „Европас“ в тясно сътрудничество с държавите членки и европейските социални партньори, като се вземат предвид особеностите на националните и регионалните системи за ПОО; гаранция, че учащите се в областта на ПОО имат достъп до многоезична информация за учебната мобилност, европейските програми за ПОО и квалификационните изисквания за предложения за работа по всяко време и навсякъде, включително с мобилни устройства, като по този начин се подкрепя Европейското пространство за образование и обучение;

Подкрепа за подготовката и участието на националните отбори в състезанието Euroskills за повишаване на привлекателността и имиджа на ПОО, насърчаване на отличните постижения на ПОО в Европа и за постигане на статут на шампион в световните състезания WorldSkills;

Сътрудничество с международни организации, по специално ОИСР, МОТ, Юнеско и Световната банка, в областта на професионалното образование и обучение и други регионални мрежи за ПОО в света с акцент върху обща световна програма за ПОО (обща световни конференции за ПОО, насърчаващи обмена на най добри практики на регионалните иновации и инструменти от общ интерес в областта на ПОО).

Действия на национално равнище:

Подкрепа и улесняване на мобилността на ПОО и възрастните учащи се, включително чираци, напр. чрез разработване на структури за подкрепа и предоставяне на информация за възможностите в приемащите държави;

Увеличаване на степента на мобилност на обучаващите се в областта на ПОО, както и на преподавателите и обучителите, като

същевременно се засилват мерките за осигуряване на качеството и признаването на учебните резултати, както и на подходящите структури за подкрепа. Насърчаване на по дългите периоди на мобилност на учащите се в областта на ПОО в чужбина и гарантиране, че стажовете за работа на чираци са в съответствие с Европейската рамка за качество и ефективно чиракуване, като се вземат предвид националните разпоредби и колективните договори, включително разпоредбите относно здравеопазването и безопасността;

Разработване на стратегии за интернационализация на ПОО, мобилизиране на партньорства и включително ангажименти за конкретни и целенасочени действия, с всички съответни заинтересовани страни в съответствие с националните или регионалните разпоредби;

Насърчаване на межкултурните знания, умения и компетентности като част от изискванията за квалификация и учебни програми в рамките на квалификациите на ПОО в съответствие с Рамката за ключови компетентности;

Сътрудничество с други държави от ЕС при подготовката на национални отбори за международни състезания като WorldSkills и EuroSkills.

В подкрепа на успешното изпълнение на договорените действия, ние молим Cedefop и ETF да следят Декларацията от Оснабрюк и да докладват ежегодно съответно на ККПО и ГДПО.

Служба за публикации
на Европейския съюз

eu2020.de
bmbf.de